

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 รายละเอียดการดำเนินงานของโครงการที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานของโครงการทำเหมืองแร่ชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างและชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแอนดีไซต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท ชาญยุทธการศิลาเลย (1997) จำกัด ประทานบัตรที่ 32839/16539 (เดิมคือคำขอประทานบัตรที่ 2/2563) ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 32834/16343 และโครงการจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือที่ ทส 1009.2/20220 ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2565 ดังเอกสารแนบ 2

ต่อมาโครงการฯ มีการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ 2 ครั้ง โดยมีการเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณา และได้มีมติเห็นชอบกับรายงานดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ 17/2566 เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2566 โดย สผ.ได้แจ้งผลพิจารณารายงานฯ และจะต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือที่ ทส 1009.2/12468 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2566 และการเสนอขอเปลี่ยนแปลงแผนผังฯ จากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ซึ่ง กพร. อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงแผนผัง และ กพร. ได้แจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้ สผ. ทราบ ตามหนังสือที่ ออก 0504/1029 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2567 (เอกสารแนบ 3) และ สผ. ได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่ ในการประชุมครั้งที่ 8/2567 เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2567 คณะกรรมการมีมติรับทราบ ตามหนังสือที่ ทส 1009.2/74007 ลงวันที่ 22 เมษายน 2567 (เอกสารแนบ 3)

4.2 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการทำเหมืองแร่ชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างและชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแอนดีไซต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท ชาญยุทธการศิลาเลย (1997) จำกัด ประทานบัตรที่ 32839/16539 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 32834/16343 สรุปการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ดังตารางที่ 4.2-1

ตารางที่ 4.2-1 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
1) มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ	- ไม่มี	- ไม่มี
2) มาตรการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	- ไม่มี	- ไม่มี
3) มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้	- ไม่มี	- ไม่มี
4) มาตรการที่ปฏิบัติ แต่ไม่มีประสิทธิภาพ	- ไม่มี	- ไม่มี
5) มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ	- ไม่มี	- ไม่มี

4.3 สรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1. คุณภาพอากาศ

ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ ระหว่างวันที่ 3-6 กุมภาพันธ์ 2569 จำนวน 5 สถานี ได้แก่ บ้านพรประเสริฐ โรงโม่หินของโครงการ วัดรัตนรังสี วัดเทพนิมิตวนาราม และสำนักสงฆ์ถ้ำผาดินดำ พบว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป พ.ศ.2569 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ที่กำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นรวมหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 100 ไมครอน ในเวลา 24 ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน 0.200 มก./ลบ.ม. และค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ในเวลา 24 ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน 0.100 มก./ลบ.ม. ตามลำดับ

2. ความทึบแสง

ผลการตรวจวัดความทึบแสงของโรงโม่หินของโครงการ ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 บริเวณปากโม่แรก บริเวณจอยครัชเซอร์ บริเวณตะแกรงสั่น และบริเวณสายพานลำเลียง พบว่า ผลการตรวจวัดทั้ง 4 สถานี มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยฝุ่นละอองจากโรงโม่ บด หรือย่อยหิน ที่กำหนดค่าความทึบแสงไว้ไม่เกิน 20 เปอร์เซนต์

3. สภาพแวดล้อมการทำงาน

มาตรการกำหนดให้ตรวจวัดปีละ 1 ครั้ง จากผลการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานของโครงการ ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 โดยตรวจวัดที่พนักงานที่ปฏิบัติงานบริเวณหน้าเหมือง และพนักงานที่ปฏิบัติงานบริเวณโรงโม่หิน ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง ชัดจำกัดความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย โดยทำการตรวจวัดฝุ่นละอองในการทำงานเพื่อเปรียบเทียบกับค่าขีดจำกัดความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายเฉลี่ยตลอดระยะเวลาการทำงานปกติของอนุภาคทุกขนาดของแคลเซียมคาร์บอเนตที่อาจสูดเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจได้ และค่าอนุภาคขนาดเล็กของแคลเซียมคาร์บอเนตที่อาจสูดเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจได้ที่กำหนดไว้ 15 มก./ลบ.ม. และ 5 มก./ลบ.ม. ตามลำดับ พบว่า มีค่าเป็นไปตามประกาศดังกล่าว

สำหรับการตรวจวัดเสียงในการทำงานโดยตรวจวัดเสียงโดยการจำแนกตามความถี่ ทำการตรวจวัดที่เครื่องจักรซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดเสียง ประกอบด้วย เครื่องจักรที่ใช้ในการปฏิบัติงานบริเวณหน้าเหมือง และเครื่องจักรที่ใช้ในการปฏิบัติงานบริเวณโรงโม่หิน ตรวจวัดในช่วงความถี่ 8-16,000 เฮิรตซ์ พบว่า ค่าระดับเสียงที่ตรวจวัดได้จากเครื่องจักรที่ใช้ในการปฏิบัติงานบริเวณหน้าเหมืองมีค่าอยู่ในช่วง 0.0-80.0 เดซิเบล(เอ) และค่าระดับเสียงที่ตรวจวัดได้จากเครื่องจักรที่ใช้ในการปฏิบัติงานบริเวณโรงโม่หินมีค่าอยู่ในช่วง 0.0-90.7 เดซิเบล(เอ) ทั้งนี้ช่วงความถี่เสียงที่มนุษย์สามารถได้ยินโดยปกติจะอยู่ที่ 20-20,000 เฮิรตซ์ แต่ความถี่เสียงที่มนุษย์สามารถได้ยินด้วยหูอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามระยะห่างของแหล่งกำเนิดเสียงที่ใกล้หรือไกลตามลำดับ โดยระดับเสียงที่ 0 เดซิเบล(เอ) คือขีดเริ่มของการได้ยินเสียง ส่วนระดับเสียงที่ 120-140 เดซิเบล(เอ) คือค่าสูงสุดที่มนุษย์สามารถรับได้ และระดับเสียงที่ 85 เดซิเบล(เอ) คือ ระดับเสียงที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ ซึ่งจากผลการตรวจวัดพบว่าส่วนใหญ่ไม่มีระดับเสียงที่เกิน 85 เดซิเบล(เอ) โดยพนักงานที่ทำงานบริเวณเครื่องจักรจะต้องสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันเสียงอยู่เสมอ

4. ระดับเสียง

ผลการตรวจวัดระดับเสียง ระหว่างวันที่ 3-6 กุมภาพันธ์ 2569 จำนวน 5 สถานี ได้แก่ บ้านพรประเสริฐ โรงโม่หินของโครงการ วัดรัตนรังสี วัดเทพนิมิตวนาราม และสำนักสงฆ์ถ้ำผาหินดำ พบว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป และมาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมระดับเสียงและความสั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน

5. ความสั่นสะเทือน

ผลการตรวจวัดความสั่นสะเทือน ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 จำนวน 2 สถานี ได้แก่ ขอบแปลงประทานบัตรทางด้านทิศใต้ และสำนักสงฆ์ถ้ำผาหินดำ พบว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมระดับเสียงและความสั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน

6. คุณภาพน้ำผิวดิน

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 จำนวน 2 สถานี ได้แก่ ห้วยไฮใหญ่ และชุมเหมืองของโครงการ พบว่า ผลการตรวจวัดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2537) เรื่อง กำหนดค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3

7. คุณภาพน้ำใต้ดิน

จากผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำใต้ดิน ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 จำนวน 3 สถานี ได้แก่ บ่อบาดาลบ้านพรประเสริฐ บ่อบาดาลบ้านเหล่าใหญ่ และบ่อบาดาลวัดเทพนิมิตวนาราม พบว่า ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ และความขุ่นมีค่าอยู่ในเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม ส่วนความเป็นกรด-ด่าง และความกระด้างทั้งหมดมีค่าอยู่ในเกณฑ์อนุโลมสูงสุดตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกัน ด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551

8. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

จากผลการตรวจสอบสภาพพนักงานระหว่างวันที่ 5 มิถุนายน 2569 จำนวน 81 ราย มีรายการตรวจสอบสุขภาพ ได้แก่ ตรวจร่างกายทั่วไปโดยแพทย์ ตรวจสมรรถภาพการมองเห็น ตรวจสมรรถภาพการได้ยิน ตรวจความจุปอด และการเอกซเรย์ปอด พร้อมทั้งการตรวจซีลีโคซิส

ผลการตรวจสอบสุขภาพทั่วไปโดยแพทย์ มีพนักงานเข้ารับการตรวจทั้งหมด 81 ราย ผลการตรวจพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีดัชนีมวลกายเกินมาตรฐาน สำหรับพนักงานที่มีความผิดปกติ แพทย์ได้แนะนำให้มีการลดน้ำหนักด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และให้งดอาหารบางประเภทที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ

ผลการตรวจสมรรถภาพการมองเห็น มีพนักงานเข้ารับการตรวจทั้งหมด 81 ราย ผลการตรวจพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีสมรรถภาพการมองเห็นปกติทั้งสองข้าง สำหรับพนักงานที่มีความผิดปกติทางสายตา เนื่องจากการมองเห็นระยะใกล้ ระยะไกล การมองชัดลึก ผิดปกติ สายตาสั้น ยาว เอียง แพทย์ได้แนะนำให้มีการรักษาโดยใช้แว่นสายตา

ผลการตรวจสมรรถภาพการได้ยิน มีพนักงานเข้ารับการตรวจทั้งหมด 137 ราย ผลการตรวจพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีสมรรถภาพการได้ยินเป็นปกติ และพนักงานที่ตรวจการได้ยินส่วนมากจะเป็นพนักงานที่ทำงานฝ่ายเครื่องจักร เพื่อป้องกันผลกระทบด้านสุขภาพของพนักงานจากเสียง โครงการได้กำชับให้พนักงานสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดการทำงาน และไม่ให้พนักงานทำงานในพื้นที่เสียงดังเป็นระยะเวลานาน สำหรับพนักงานที่มีผลตรวจผิดปกติ เนื่องจากการได้ยินของหูที่ความถี่สูงปลະต่ำผิดปกติ แพทย์แนะนำให้ควรเฝ้าระวังการได้ยิน และควรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันเสียงสม่ำเสมอ

ผลการเอกซเรย์ปอด มีพนักงานเข้ารับการตรวจทั้งหมด 81 ราย ผลการตรวจพบว่า พนักงานส่วนมากมีผลการเอกซเรย์ปอดเป็นปกติ สำหรับพนักงานที่มีผลตรวจผิดปกติเนื่องจากหัวใจโต พบรอยฝ้าแบบเส้น และจุดที่ปอดด้านขวาส่วนบน และปอดแฟบเป็นเส้นที่ปอดด้านล่างขวา แพทย์แนะนำให้ควรพบแพทย์ต่อไป

ผลการตรวจความจุปอด มีพนักงานเข้ารับการตรวจทั้งหมด 81 ราย ผลการตรวจพบว่า พนักงานส่วนมากมีความจุปอดเป็นปกติ สำหรับผลตรวจที่ผิดปกติบางส่วนเนื่องจากความจุปอดต่ำกว่าปกติมีความจำกัดของการขยายตัว แพทย์แนะนำให้ควรออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

ซีลีโคซิส มีพนักงานเข้ารับการตรวจทั้งหมด 81 ราย ผลการตรวจพบว่า พนักงานทุกคนมีผลตรวจเป็นปกติ

ทั้งนี้ในรายที่มีผลการตรวจผิดปกติ แพทย์แนะนำให้เข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลและหากมีแนวโน้มที่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษาก็จะแนะนำให้ทำการรักษาต่อไป

9. เศรษฐกิจ-สังคม

จากผลการสำรวจความคิดเห็น ระหว่างวันที่ 11-14 พฤศจิกายน 2568 แยกตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำในพื้นที่อ่อนไหว และประชากรเป้าหมายในการสำรวจในรัศมี 3 กม. พบว่า ตัวอย่างที่ทำการสำรวจส่วนใหญ่ไม่มีความวิตกกังวลและไม่ได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมจากการทำเหมืองแร่ของบริษัท ซาญูยุทธการศิลาเลย จำกัด และตัวอย่างมีความคิดเห็นที่ดีต่อโครงการที่จะช่วยสร้างงานให้กับประชาชน

ในชุมชน อีกทั้งยังช่วยปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า และประปา ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เสริมสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชน และทำให้ชุมชนเจริญขึ้น นอกจากนั้นที่ผ่านมาทางโครงการยังไม่ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่โครงการแต่อย่างใด

การดำเนินโครงการอาจส่งผลกระทบต่อความวิตกกังวลของประชาชนด้านฝุ่นละออง และด้านคมนาคม เนื่องจากการขนส่งที่ออกนอกโครงการในระยะยาวอาจส่งผลกระทบต่อถนนทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย และการขั้รถบรรทุกยังส่งผลให้เกิดการสั่นสะเทือน หรืออุบัติเหตุได้ ดังนั้นเพื่อป้องกันผลกระทบดังกล่าวทางโครงการจึงได้กำชับพนักงานให้ขั้รถช่วงผ่านชุมชนใช้ความเร็วไม่เกิน 30 กม./ชม. มีการจัดโครงการรณรงค์การขั้รถปลอดภัยในการใช้เส้นทางขนส่งแร่ จัดสรรงบประมาณให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนปฏิบัติหน้าที่ห้ามรถบรรทุกวิ่งในชุมชนช่วงเวลา 07.00-08.00 น. และ 15.00-16.30 น. และหากถนนเกิดการชำรุดเสียหายทางโครงการจะดำเนินการซ่อมแซมถนนให้อยู่ในสภาพดีดังเดิม เพื่อลดความสั่นสะเทือนและอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น ส่วนด้านฝุ่นละอองโครงการจัดให้มีรถฉีดพรมน้ำตามเส้นทางขนส่งแร่อย่างสม่ำเสมอ และมีการปลูกต้นไม้และคันทำนบกั้นล้อมรอบโครงการ เพื่อป้องกันผลกระทบด้านฝุ่นละออง พร้อมทั้งจัดให้มีการตรวจวัดผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรการกำหนดอย่างเคร่งครัด

4.4 ข้อเสนอแนะ

จากการตรวจสอบผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม พบว่า โครงการสามารถปฏิบัติตามมาตรการได้อย่างครบถ้วน ที่ปรึกษาจึงเสนอแนะให้โครงการดำเนินการอย่างเคร่งครัดต่อไป